

ZVLÁŠTNOSTI VELENÍ TÝLU VOJSK SPOJENECKÉHO SLOŽENÍ

Vedení soudobých operací se vyznačuje značným rozmachem, rychlostí, manévrem jednotlivých prvků operační sestavy do hloubky i týlu v těsné součinnosti všech druhů vojsk a služeb.

Vojska operačně strategického svazu budou mít zpravidla spojenecké složení, a to již se zahájením operace, nebo v jejím průběhu. Jednou ze základních podmínek úspěšného vedení soudobých operací spojeneckého složení bude pevné a nepřetržité velení vojskům včetně týlu.

Velení týlu operačně strategického svazu spojeneckého složení musí vycházet z přijatých zásad vedení operací spojeneckého seskupení a musí respektovat zvláštnosti, které vyplývají ze specifiky jednotlivých národních armád. Mohou být dány rozdíly:

- v organizačních strukturách týlu, které se projevují v kapacitě dopravních útvarů, opravárenských a výrobních zařízení a v možnostech sil a prostředků zdravotnické služby,

- v praktických metodách, zkušenostech a návycích práce řídicích i výkonných orgánů týlu,

- v používané technice, materiálu, v jeho označení, evidenci apod.,

- některými národními tradicemi a zvyklostmi.

Úroveň velení týlu je důležitým ukazatelem realizační schopnosti týlu a jeho narušení může ovlivnit kvalitu materiálního a zdravotnického zabezpečení operace. Mezi nejdůležitější úkoly velení týlu patří:

- udržování vysoké připravenosti týlu a jeho trvalé pohotovosti k materiálnímu a zdravotnickému zabezpečení operace,
- plánování materiálního a zdravotnického zabezpečení operace,

- nepřetržitý sběr, zpracování a hodnocení informací o materiální a zdravotnické situaci,

- řízení přípravy týlu k materiálnímu a zdravotnickému zabezpečení stanovených bojových úkolů,

- řízení týlu v průběhu operace,
- organizace a udržování nepřetržité součinnosti,

- všestranné zabezpečení týlových svazků, útvarů a zařízení,

- kontrola plnění úkolů a pomoc podřízeným stupňům velení.

Důležitým požadavkem, který určuje vysokou efektivnost týlového zabezpečení vojsk spojeneckého složení, je organizace centralizovaného velení a přesné součinnosti na všech jeho úsecích. Toho se dosahuje:

- jednotným plánováním týlového zabezpečení vojsk v operaci,

— přesným rozdělením funkcí operačně strategického svazu a národním velení,
— zásobováním vojsk a včasným přísunem materiálu podle jednotného plánu týlového zabezpečení,

— organizací přesné a sladěné společné činnosti ve všech otázkách týlového zabezpečení spojeneckých vojsk mezi velením operačně strategického svazu a velením národních armád.

Hlavní podmínkou úspěchu týlového zabezpečení spojeneckých vojsk při přípravě a v průběhu operace je správně organizované, nepřetržité velení a účinná součinnost orgánů týlu operačně strategického svazu spojeneckého složení s orgány týlu centra spojeneckých armád. Velení týlu vojsk spojeneckého složení uskutečňujeme z TVS operačně strategického svazu náčelníkem týlu — zástupcem velitele, jeho štábem a správami týlu. Velitel operačně strategického svazu spojeneckého složení vydává v rámci své pravomoci směrnice a nařízení pro týlové zabezpečení, která jsou závazná pro všechny svazy a svazky tohoto uskupení.

Důležitou podmínkou zabezpečení velení týlu je přesně organizovaný spolehlivý systém spojení týlu, který musí zabezpečit nepřetržité spojení TVS s VS [ZVS] operačně strategického svazu, se štábem týlu SOS na válčišti, se štáby týlu centra spojeneckých armád, které jsou v sestavě spojeneckého operačně strategického svazu, s týlem centra, na jehož teritoriu se rozvíjí operačně strategický svaz, s TVS všech svazů, které jsou v sestavě operačně strategického svazu nezávisle na jejich národních příslušnostech a také s podřízenými týlovými svazky, útvary a zařízeními.

Velení týlu operačně strategického svazu je uskutečňováno s cílem vytvoření optimálních podmínek pro materiální, zdravotnické a dopravní zabezpečení vojsk a pro úspěšné splnění úkolů stanovených velitelem.

Velení týlu operačně strategického svazu spojeneckého složení podstatně zrychlí a zjednoduší sjednocená formalizovaná dokumentace. Předem je nutné obsahově a formálně sjednotit především základní dokumenty pro velení týlu (plán týlového zabezpečení, týlovou směrnici, týlová a odborná nařízení). Jedním z velmi důležitých dokumentů je plán přísunu a jeho výpisy pro svazy. Rovněž základní výkazové a informační dokumenty, zvláště pak týlová souhrnná i ostatní týlová a odborná hlášení, musíme podobným způsobem připravit předem. Jednotným jazykem těchto dokumentů musí být ruština. Takto připravenou dokumentaci je nutné využí-

vat a přezkušovat na různých cvičeních a podle jejich výsledků potřebným způsobem upravovat a doplňovat.

V soudobých operacích bude často docházet k vytváření spojeneckého uskupení a k různému podřizování svazků. Ke změnám v operační sestavě vojsk spojeneckého složení může docházet plánovitě s předvídáním, nebo na základě konkrétně vzniklé situace na začátku války, zejména však v jejím dalším průběhu.

K předávání a přebírání svazů a svazků bude docházet zpravidla v průběhu vedení operace s cílem vytvoření výhodného uskupení sil a prostředků v krátké době na rozhodujícím směru činnosti. Tomuto úkolu musí být podřizována i příprava a velení týlu vojsk spojeneckého složení. Mezi základní otázky týlového zabezpečení, které bude týl operačně strategického svazu koordinovat se spojeneckými svazy při přípravě a v průběhu operace, mohou patřit:

- společné využívání zásob materiálu,
- využívání všech druhů komunikací, dopravních prostředků, místních opraven, léčebných zařízení a jiných zdrojů spojeneckého státu,
- poskytování vzájemné pomoci při léčení raněných a nemocných,
- vedení protiepidemických opatření k odstranění následků jaderných úderů nepříteli.

Přitom musíme mít na zřeteli národní zvláštnosti každé armády (stejnokroj, normy zásobování, rozdíly v technice apod.).

Týlové zabezpečení operačně strategického svazu spojeneckého složení musíme uskutečňovat podle jednotného plánu a organizovat v souladu se zámyslem operace po úkolech a na směrech činnosti uskupení vojsk. Hlavní úsilí týlu soustředíme na zabezpečení svazů, které plní hlavní úkol, a na vytvoření maximální samostatnosti uskupení vojsk v týlovém zabezpečení. Přitom je nutné dodržovat i dohodnuté zásady a způsoby zabezpečení vojsk spojeneckých armád.

Náčelník týlu — zástupce velitele se svým štábem a náčelníky služeb plánuje a organizuje týlové zabezpečení podle všeobecně přijatých zásad, tj. že každý stát zabezpečuje svá vojska, vyčleněná do sestavy Spojených ozbrojených sil na válčišti, z vlastních národních zdrojů. Přesto však způsoby organizace týlového zabezpečení spojeneckých vojsk, která jsou v sestavě operačně strategického svazu, v závislosti na konkrétních podmínkách mohou být různé. Po zkušenostech ze společných cvičení nejtýpějšími způsoby týlového zabezpečení spojeneckých vojsk mohou být:

1. Týlové zabezpečení spojeneckých svazů uskutečňuje národní velení ze skladů a základů národní armády v souladu s plánem operačně strategického svazu po celou dobu operace.

2. Týlové zabezpečení spojeneckého svazu uskutečňuje na určitých etapách operace týl operačně strategického svazu z frontových týlových základů a brigád materiálního zabezpečení. Přitom do jeho sestavy je nutné vyčlenit odpovídající národní týlové orgány, materiální, zdravotnické a dopravní prostředky. Tento způsob můžeme použít, když bude bezprostřední týlové zabezpečení spojeneckého svazu národním velením ztíženo v souvislosti s jejich značným vzdálením od teritoria vlastního státu. Za zabezpečení neunifikovaným materiálem odpovídá velení národní armády.

V jednotlivých případech je možné spojenecká vojska plně zabezpečovat týlem operačně strategického svazu (svazu) všemi materiálními prostředky. Tento způsob použijeme zvláště k zabezpečení svazků jiné národní příslušnosti, které jsou v sestavě operačně strategického svazu, nebo při novém podřizování spojeneckých vojsk v průběhu operace.

Tyto způsoby týlového zabezpečení vojsk spojeneckého složení ovlivní i velení týlu operačně strategického svazu při zasazování spojeneckých svazů do sražení. Náčelník týlu — zástupce velitele se svým štábem musí znát především zásady týlového zabezpečení při zasazování svazu do sražení. K plnění těchto úkolů je nutné předem zpracovat metodiku práce štábu týlu operačně strategického svazu a jednotlivých služeb, přesně rozdělit úkoly, připravit formalizovanou dokumentaci, promyslet a rozpracovat systém spojení. Na základě rozhodnutí velitele a plánu operace musí náčelník týlu se svým štábem připravit a vydat týlovou směrnici, která je rozhodujícím dokumentem zabezpečujícím jednotné velení, včetně zasazovaného spojeneckého svazu.

Úkoly týlového zabezpečení doručíme vojskům formou výpisů z týlové směrnice a odborných nařízení. Pro jednotné pochopení týlového zabezpečení je nutné předat národním ministerstvům obrany (generálním štábům) kopie dokumentů vydávaných spojeneckému svazu velitelem a týlem operačně strategického svazu. Nezastupitelnou úlohu při předávání úkolů kromě soustavy spojovacích prostředků, unifikované a vzorové dokumentace, využívání prostředků MAV budou mít operační skupiny od týlu národních armád, které působí na jednotlivých stupních ve-

lení. Zkušenosti ze cvičení potvrdily opodstatněnost a potřebu těchto skupin. Jejich nejdůležitější úkoly jsou:

- účast při plánování týlového zabezpečení a při přípravě směrnic a týlových nařízení národním svazům,

- rozpracování, potvrzení a upřesnění otázek součinnosti ve všech druhích týlového zabezpečení vojsk s cílem neefektivněji využít stávající síly a prostředky operačně strategického svazu a také síly a prostředky vyčleněné národními vojenskými orgány, včetně místních zdrojů,

- zabezpečení štábu týlu informacími potřebnými k organizaci týlového zabezpečení,

- doručení úkolů týlového zabezpečení vlastním svazům, národním vojenským orgánům a kontrola jejich plnění,

- udržování nepřetržitého spojení s vlastním velením týlu a informování jeho o operační a týlové situaci,

- zabezpečení včasného obdržení týlových souhrnných hlášení a operativní řešení ostatních otázek, které vzniknou během společné činnosti.

Vzhledem k provozním zvláštnostem a charakteristice techniky jednotlivých spojeneckých svazů je účelné, aby pro spojení mezi operačními skupinami a štáby, které je vyslaly, byly vyčleněny spojovací prostředky i s obsluhou. Spojení mezi TVS operačně strategického svazu a TVS zasazovaného spojeneckého svazu by mělo zabezpečit okamžité, bezporuchové, stálé a oboustranné přenosy informací, rozkazů a nařízení při zabezpečení vysokého stupně utajeného provozu.

K správnému a jednotnému pochopení úkolů při zasazování spojeneckého svazu do sražení je nezbytné organizovat těsnou týlovou součinnost k sjednocení úsilí všech týlových svazků, útvarů a zařízení, druhů vojsk i odborných sil národních armád. Tato součinnost musí vycházet z plánu týlového zabezpečení operace a ze zvláštností zasazovaného spojeneckého svazu. Součinnost by měla vyřešit upřesnění rozmístění a přemístění všech prostředků týlu nezávisle na národním podřízenosti, efektivní využití všech druhů dopravy při vytváření dopravně zásobovacího a léčebně odsunového systému, opatření k ochraně a obraně i možné využití ekonomických zdrojů u nepřítelů a centralizované velení týlu. Při této součinnosti mají důležitou úlohu, kromě řídicích orgánů týlu operačně strategického svazu, operační skupiny spojeneckých zasazovaných svazů.

Při zabezpečení zasazení svazu do sražení vznikne složitá situace, kdy bude nutné řešit souběžně zabezpečení vojsk

prvního sledu a odsun raněných. V této situaci bude téměř jedna třetina pásma operačně strategického svazu využita pro přesun druhosledového svazu. Tím omezíme i možnost pohybu všech dopravních prostředků, které přisunují materiál i odsunují raněné na poměrně značnou vzdálenost. Na to musí operačně strategický svaz reagovat a přijímat opatření pro doplnění zásob prvosledovým svazům před zasazením druhosledového svazu a maximálně uvolnit zdravotnické etapy. V rámci rozvinuté silniční sítě bude nutné zachovat podle konkrétních podmínek za prvosledovými svazy minimálně jednu silnici základní s příčkou na úrovni armádní brigády materiálního zabezpečení, která by umožňovala přísun rozhodujících druhů materiálu i nejnutnější odsuny raněných prvosledových svazů. K tomu musíme organizovat těsnou a konkrétní součinnost orgánů štábu týlu s operačními štáby, případně vyžádat i rozhodnutí velitele operačně strategického svazu.

Velení týlu vojsk spojeneckého složení předpokládá organizovanou činnost velkého počtu týlových svazků, útvarů a zařízení různé národní příslušnosti a sjednocení jejich úsilí k co nejefektivnějšímu

využití možností a úplnému zabezpečení vojsk.

Otázkám týlového zabezpečení zasazení spojeneckých svazů do sražení je nutné věnovat trvalou pozornost a procvičovat je při operačních cvičeních. Týl operačně strategického svazu bude při zabezpečení zasazení spojeneckého svazu řešit jeden z rozhodujících úkolů celé útočné operace. Musí vytvořit takové komunikační, materiální, technické a ostatní podmínky, aby přesun tohoto svazu byl co nejrychlejší při zachování plné bojeschopnosti. Z toho na úseku týlu vyplývá:

- připravit metodiku práce řídicích orgánů týlu operačně strategického svazu pro splnění tohoto úkolu a formalizovanou dokumentaci; při velitelско-štábních cvičeních procvičovat a zdokonalovat otázky plánování a řízení zabezpečení zasazení spojeneckého svazu,

- vyčlenit v míru předem operační skupiny a představitele operačně strategického svazu a připravovat je podle předurčení,

- využívat prostředky mechanizace a automatizace velení ke zlepšení procesu plánování a řízení společných operací.

Velení spojeneckému složení operačně strategického svazu je velmi náročný úkol, který vyžaduje cílevědomou přípravu týlových štábů k zabezpečení stanovených cílů, to je nepřetržitého a úplného týlového zabezpečení vojsk v průběhu vedení útočných i obranných operací.